

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛЬОТНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

ISSN 2522-1477

НАУКОВИЙ ВІСНИК ЛЬОТНОЇ АКАДЕМІЇ

Серія: Педагогічні науки

Збірник наукових праць

ВИПУСК 12

**Кропивницький
2022**

*Збірник наукових праць затверджено
Вченою радою Льотної академії Національного авіаційного університету
(протокол № 12 від 27.10.2022 р.) та
Вченою радою Національного авіаційного університету (протокол № 7 від 23.11.2022 р.)*

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації КВ № 22644-12544Р від 26.04.2017 року
Міністерства юстиції України*

*Збірник включено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б»
Наказом МОН України від 02 липня 2020р. № 886*

*Збірник реферується Українським реферативним журналом «Джерело» (засновники: Інститут проблем реєстрації інформації Національної академії наук України, Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського), журнал індексується в міжнародній наукометричній базі **Index Copernicus** (ICV 2019: 86,45), *Google Scholar*, базі метаданих *CrossRef*, *WorldCat*, *Research Bible*, *Fatcat*.*

Рецензенти:

Ненько Ю. П. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов, Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля, м. Черкаси

Желясков В. Я. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри гуманітарних дисциплін, Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія», м. Ізмаїл

Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки. Збірник наукових праць / Гол. ред. О. І. Москаленко. Кропивницький: ЛА НАУ, 2022. Вип. 12. 167 с.

У «Науковому віснику Льотної академії. Серія: Педагогічні науки» зібрано статті авторів, що сприяють вирішенню існуючих проблем професійної підготовки фахівців різних галузей, аналізу зарубіжного досвіду фахової підготовки та застосуванню інноваційних підходів до професійної освіти у контексті євроінтеграції.

Публікації видання адресовано науковцям і практикам у галузі педагогіки. Збірник наукових праць буде корисним студентам, курсантам, магістрантам, аспірантам, докторантам та всім зацікавленим особам.

Редакційна колегія публікує статті у авторській редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність інформації, точність фактів, цитат, інших відомостей.

При використанні матеріалів, опублікованих у науковому віснику, збереження авторських прав обов'язкове.

Адреса редакційної колегії: 25005, м. Кропивницький, вул. Степана Чобану, 1,
тел. 38 (0522) 39-44-34; e-mail: naukvisped@sfa.org.ua

MINISTRY OF SCIENCE AND EDUCATION OF UKRAINE
NATIONAL AVIATION UNIVERSITY
FLIGHT ACADEMY OF NATIONAL AVIATION UNIVERSITY

ISSN 2522-1477

SCIENTIFIC BULLETIN OF FLIGHT ACADEMY

Section: Pedagogical Sciences

Collection of scientific papers

ISSUE 12

Kropyvnytskyi
2022

*Collection of scientific papers is approved by
Academic Board of Flight Academy of National Aviation University
(Protocol № 12 from 27.10.2022) and by
Academic Board of National Aviation University (Protocol № 7 from 23.11.2022)*

*Certificate of state registration
Printed mass media KB № 22644-12544P from 26.04.2017
Ministry of Justice of Ukraine*

*Bulletin is included in Professional Publications List of Ukraine of category "B"
Order of MSE of Ukraine from July, 2, 2020, № 886*

*Bulletin is reviewed by Ukrainian reviewed journal "Dzherelo" (founders: Institute of Information
Registration Problems of National Academy of Science of Ukraine, Vernadsky National Library of Ukraine).
The journal is indexed in the international scientific databases **Index Copernicus** (ICV 2019: 86,45), Google
Scholar and CrossRef, WorldCat, Research Bible, Fatcat metadata database.*

Referents:

Nenko Ju. P. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Foreign Languages
Department, Cherkasy Institute of Fire Safety named after the Heroes of
Chernobyl, Cherkasy

Zheliaskov V. Ya. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of
Humanities, Danube Institute of the National University "Odesa Maritime
Academy", Izmail

Scientific Bulletin of Flight Academy. Section: Pedagogical Sciences. Collection of
readings / editor-in-chief O.I. Moskalenko. Kropyvnytskyi: FA NAU, 2022. Issue 12. 167 p.

"Scientific Bulletin of Flight Academy. Section: Pedagogical Sciences" represents the articles
which highlight modern problems of specialists' professional training in different fields, the
analysis of foreign experience of professional training and innovative approaches to professional
education in the context of European integration.

The scientific publications are addressed to the scientists and practicing professionals in
pedagogics. Collection of scientific papers may be useful for students, cadets, Master students, post-
graduate students and all concerned.

Editorial board publishes the articles in authorial release. Authors bear responsibility for
authenticity of information, accuracy of facts, quotations, other relevant information.

Provision of authors' copyright of the materials published in Scientific Bulletin.

Address of Editorial Board: 25005, Kropyvnytskyi, Stepan Chobanu Str., 1,
tel. 38 (0522) 39-44-34; e-mail: naukvisped@sfa.org.ua

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Москаленко Олена Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Відповідальний секретар:

Урсол Оксана Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Члени редакційної колегії:

Барановська Лілія Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Україна

Герасименко Людмила Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Гундаренко Олена Володимирівна (Olena Hundarenko), доктор філософії PhD, Жилінський університет, Словачька Республіка

Данилко Оксана Григорівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Данильчук Лариса Олексіївна, доктор педагогічних наук, професор, Хмельницький національний університет, Україна

Дефорж Ганна Володимирівна, доктор історичних наук, професор, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, Україна

Дроздова Ірина Петрівна, доктор педагогічних наук, професор, Державний біотехнологічний університет, Україна

Журат Юлія Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Калініченко Надія Андріївна, доктор педагогічних наук, професор, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, Україна

Керницький Олександр Михайлович, кандидат педагогічних наук, доцент, Національна академія Національної гвардії України, Україна

Кубілей Севда (Sevda Kubilay), доктор філософії PhD, Університет Нігде Омер Халісдемір, Турецька Республіка

Лелакова Ева (Eva Leláková), доктор філософії PhD, Жилінський університет, Словачька Республіка

Лещенко Геннадій Анатолійович, доктор педагогічних наук, професор, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Муравська Світлана Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Пухальська Галина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Радул Сергій Григорович, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Сальник Ірина Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, Україна

Суркова Катерина Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Тернавська Тетяна Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

EDITORIAL STAFF

Chief Editor:

Moskalenko Olena, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Executive secretary:

Ursol Oksana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Members of Editorial Staff:

Baranovska Liliya, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine

Herasymenko Liudmyla, PhD, Associate Professor, Flight Academy of the National Aviation University, Ukraine

Hundarenko Olena, PhD, University of Zilina, Slovak Republic

Danylko Oksana, PhD, Associate Professor, Flight Academy of the National Aviation University, Ukraine

Danylchuk Larysa, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Khmelnytskyi National University, Ukraine

Deforzhan Hanna, Doctor of Historical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, Ukraine

Drozdova Irina, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, State Biotechnological University, Ukraine

Zhurat Yulia, PhD, Associate Professor, Yuriy Fedkovych Chernivtsy National University, Ukraine

Kalinichenko Nadiya, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian, State Pedagogical University, Ukraine

Kernickiy Oleksandr, PhD, Associate Professor, National Academy of National Guard of Ukraine, Ukraine

Kubilay Sevdal, PhD in Educational Sciences Niğde Ömer Halisdemir University, Turkey

Leláková Eva, PhD, Assistant Professor, University of Zilina, Slovak Republic

Leshchenko Hennadii, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Flight Academy of the National Aviation University, Ukraine

Muravska Svitlana, PhD, Associate Professor, Flight Academy of the National Aviation University, Ukraine

Pukhalska Galyna, PhD, Associate Professor, Flight Academy of the National Aviation University, Ukraine

Radul Serhii, PhD, Associate Professor, Flight Academy of the National Aviation University, Ukraine

Salnyk Iryna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, Ukraine

Surkova Kateryna, PhD, Associate Professor, Flight Academy of the National Aviation University, Ukraine

Ternavska Tetiana, PhD, Associate Professor, Flight Academy of the National Aviation University, Ukraine

ЗМІСТ

ВАЙНТРАУБ М. А.

Формування педагогічної культури у майбутніх педагогів професійного навчання у закладах вищої освіти 11

ГЛЯНЕНКО К. А.

Професійна підготовка педагогів в умовах оновлення змісту освіти 17

ДАНИЛЮК І. М.

Педагогічні особливості застосування методів продуктивного навчання під час підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України 23

ДЕМЧЕНКО І. В., ХАРЛАМОВА Л. С.

Ефективність дистанційного освітнього процесу за допомогою засобів інформаційно-комунікаційних технологій 30

ДЕФОРЖ Г. В., КАЛІНІЧЕНКО Н. А.

Розвиток біологічної освіти у центральному регіоні України 36

ДРОЗДОВА І. П., ІВАНИШИН Г. Я.

Особливості процесу породження іншомовної професійної діяльності студентів немовних спеціальностей закладів вищої освіти 45

ЗЕЛЕНСЬКА Л. М., ТИМЧЕНКО С. В.

Інноваційні технології ситуативного моделювання в іншомовній підготовці майбутніх авіаційних фахівців 53

ЛОПАТЮК О. В.

Використання цифрових технологій під час занять із фізичної підготовки фахівців авіаційної галузі 60

ЛЕЩЕНКО Г. А.

Формування дослідницької компетентності майбутніх магістрів авіаційного транспорту 66

МАНДРИК Я. С., ОВЧАРЕНКО О. Я.

Інтеграція професійно орієнтованих дисциплін і фахової практики на підставі головних контекстних ознак освітньо-професійної програми «Аварійне обслуговування та безпека на авіаційному транспорті» в умовах дистанційного навчання 73

МОСКАЛЕНКО О. І., ПОПКОВ Б. І.

Екологічна освіта майбутніх судноводіїв як психолого-педагогічна проблема 81

ОЛЕКСЕНКО К. Б.

Експериментальне дослідження підготовки майбутніх учителів початкової школи до проектування навчального середовища 87

ПУХАЛЬСЬКА Г. А., КЕРНИЦЬКА Л. І. Теоретичний аналіз проблеми формування готовності майбутніх пілотів цивільної авіації до взаємодії у виробничо-технологічній діяльності	94
РАДУЛ С. Г., ХАРЛАМОВА Л. С. Іншомовна підготовка майбутніх авіаційних фахівців: дослідження соціокультурного складника	101
САЛЬНИК І. В. Підходи до організації лабораторного практикум у підготовці вчителя фізики під час дистанційного навчання	108
СОСНОВА М. А. Аналіз історичного досвіду та сучасної концепції підготовки майбутніх педагогів	117
СУНДУКОВА І. В. Забезпечення емоційної стійкості в умовах здоров'язбереження майбутніх учителів фізичної культури	126
СУРКОВА К. В., ЛОМАКІНА М. Є., ДАНИЛКО О. Г. Компоненти моделі формування емоційної стійкості авіадиспетчерів	132
FOMENKO Tetiana, BILOTSEKOVETS Marina Interactive efl classes for developing students' critical thinking in agrarian university	140
HERASYMENKO Liudmyla, MURAVSKA Svitlana Main aspects of teaching Academic English for PhD students	146
PIVEN Victoria, CHEREDNYCHENKO Nataliia Professional competence development of future pilots in air communication	152
TSAROVA Liudmyla, KOVALOVA Inna, MARTYNENKO Nadiia Self-study work in online mode as an innovative foreign language learning technology	158

CONTENTS

VAINTRAUB Mark

Formation of pedagogical culture in future teachers of professional education in institutions of higher education 11

GLYANENKO Kateryna

Professional training of teachers in the conditions of updating of the education content 17

DANILUK Igor

Pedagogical features of the application of productive learning methods in the training of future officers of the National Guard of Ukraine 23

DEMCHENKO Inha, KHARLAMOVA Liliia

Efficiency of the distance educational process with the help of information and communication technologies 30

DEFORZH Hanna, KALINICHENKO Nadiya

Development of biological education in the Central Region of Ukraine 36

DROZDOVA Iryna, IVANYSHYN Halyna

Features of the process of the emergence of the foreign language professional activity of students of non-lingual specialties in higher education institutions 45

ZELENSKA Lilia, TYMCHENKO Svitlana

Innovative simulation technologies in foreign language training of future aviation specialists 53

LOPATIUK Olena

Use of digital technologies during physical training classes of aviation industry specialists 60

LESHCHENKO Hennadii

Formation of research competence of future masters of aviation transport 66

MANDRYK Yana, OVCHARENKO Oleksandr

Integration of professionally-oriented disciplines and professional practice based on the main contextual features of the educational and professional program "Emergency service and safety in aviation transport" in the conditions of distance learning. .73

MOSKALENKO Olena, POPKOV Borys

Environmental education of future navigators as psychological and pedagogical problem 81

OLEKSENKO Karina

An experimental study of the preparation of future primary school teachers for designing an educational environment 87

PUCHALSKA Galina, KERNYTSKA Lada Theoretical analysis of the problem of forming the readiness of future civil aviation pilots for interaction in production and technological activities	94
RADUL Serhii, KHARLAMOVA Liliia Foreign language training of future aviation specialists: research of the socio-cultural component	101
SALNYK Iryna Approaches to the organization of laboratory Practicum in physics teacher training during distance education	108
SOSNOVA Miroslava Analysis of historical experience and modern concept of the future teachers training	117
SUNDUKOVA Iryna Ensuring emotional resistance in conditions of health care of future physical education teachers	126
SURKOVA Kateryna, LOMAKINA Maryna, DANILKO Oksana Components of the air traffic controllers' emotional stability formation model	132
ФОМЕНКО Т. М., БІЛОЦЕРКОВЕЦЬ М. А. Розвиток навичок критичного мислення студентів на інтерактивних заняттях з англійської мови в аграрному університеті	140
ГЕРАСИМЕНКО Л. С., МУРАВСЬКА С. М. Основні аспекти викладання дисципліни «Наукова англійська мова» для майбутніх докторів філософії	146
ПІВЕНЬ В. В., ЧЕРЕДНИЧЕНКО Н. Г. Розвиток професійної комунікативної компетентності у майбутніх пілотів	152
ЦАРЬОВА Л. В., КОВАЛЬОВА І. В., МАРТИНЕНКО Н. О. Самостійна робота в режимі навчання онлайн як інноваційна технологія вивчення іноземної мови	158

UDC 378.147:811.111

DOI 10.33251/2522-1477-2022-12-152-157

PIVEN Victoria,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of Professional and Language
Training Department,
Flight Academy of National Aviation University
ORCID 0000-0002-6315-2197

CHEREDNYCHENKO Nataliia,

Senior Teacher of Professional and
Language Training Department,
Flight Academy of National Aviation University
ORCID 0000-0002-5349-8557

PROFESSIONAL COMPETENCE DEVELOPMENT OF FUTURE PILOTS IN AIR COMMUNICATION

The article concerns the need for up-to-days approaches in teaching English in higher aviation educational establishments, where knowledge of the English language becomes not the purpose in itself of the educational process, and a means of training, forming and developing the professional competence of future pilots.

Key words: *competence-based approach, air-ground communication, cross-disciplinary communication, professional activity, standard task of professional training.*

Introduction. The current situation associated with the aggression of Russia against Ukraine has increased the need for knowledge of the English language, especially in the training of pilots.

In the current situation, the forms and methods of teaching may be changed and adapted to the time, but the ultimate goal of teaching English remains unchanged.

Aviation English knowledge has become one of the necessary parameters in the system of professional aviation education. In the conditions of increased requirements to knowledge of English, which is a working language of modern aviation sphere, training of specialists in this branch requires realization of cross-disciplinary approach where English becomes not the purpose, but means of teaching and development of professional competence[1]. The process of cultural and professional competences development in educational process of higher education establishments for aviation specialists has a number of the important features regulated by International Civil Aviation Organization and by NATO today. The competences formed at students during educational activity in higher education establishments are available in working curricula of various disciplines and in programs of department of foreign languages that emphasizes their close cross-disciplinary connection and actualizes use of foreign-language communication as means of professional competence development. The success of professional competences development is due to efficiency of English-language communication usage at the level of social and professional meanings as a cure of the social and professional tasks modelled in educational process. Competences are then defined as the sum of knowledge, skills and characteristics or personal resources that allow a person to perform actions. General competences are those not specific to language, but which are called upon for actions of all kinds, including language activities. Communicative language competences are next defined as those which empower a person to act using specifically linguistic means. The language activity required to perform communicative acts always occurs in a context that imposes conditions and constraints of many different kinds (also

called domains of language use: public, personal, educational and occupational) [2; 3]. In or case we have to develop professional competences exactly for aviation specialists.

Review of recent sources of research and publications. Let's review the theoretical basis for the professional training development. It has been studied by many specialist in domestic and foreign science: Averyanov O. M., Anokhin P. K., Andreev I. D., Afanasyev V. G., Blauberg I. V., Ashby U. R., Yakovlev I. P. (reveal the patterns of a systematic approach to training); Antsiferova L. I., Leontiev O. M., Lomov V. F., Platonov K. K., Ponomarenko V. A. (express ideas about the unity of consciousness and activity of the individual, which is one of the main principles of forming a reliable specialist); Babansky Y. K., Batyshev S. Y., Gershunsky V. S., Davydov V. V., Lerner I. Y., Mahmutov M. I. (study the system, optimization and organization of problem-based learning); Aleksandrovsky Y. K., Garnaev O. V., Grimak L. P., Gromov M. M., Zhernakov V. F., Makarov R. M., Marishchuk V. L., Shandrikov V. D. (consider the problems of professional training of flight crew, psychophysiological reliability of operators, flight safety, taking into account the language aspect); Arkharova T. A., Bim I. L., Boeva I. V., Boldyrev M. M., Weizburd M. L., Kuzmina O. V., Solovyova A. Y. (analyse pedagogical technologies of foreign language teaching). But today none of the research in the field of professional pedagogy is devoted to the problem of forming reliable knowledge, skills and abilities in English for future pilots not only in the purpose of language knowledge, but for professional competence development during cross-disciplinary communication.

Setting an objective. The objective of this article is to observe the problem of professional competence development of future pilots with the help of English –language communication in aviation high educational establishments.

Presentation of basic material. English is the language that facilitates transnational encounters and allows nations, institutions, and individuals in any part of the world, to communicate their world view and identities. So, nowadays the requirements for Aviation English knowledge has tightened due to international communication growth in the conditions of war aggression. Accordingly, the demands for the professional training of aviation specialists (especially pilots) have increased, where stability and reliability in the process of professional activity come first. We consider this problem in the context of training aviation specialists in English, as an integral part of highly qualified professionals training. The competence-based approach, which is the basis of the new paradigm of organizing and evaluating the result of education, has opened up wide opportunities for teachers of higher educational institutions in using new approaches to developing the content of educational activities and pedagogical technologies for its implementation. The content of work programs and educational and methodological complexes of disciplines is based on the idea of developing general cultural and professional competencies, which is not limited to solving narrow problems within one discipline and requires an interdisciplinary approach and practice-oriented methods of organizing quasi-professional activities of future specialists through the use of modern pedagogical technologies [4]. The concept of "competence" means, first of all, a range of issues in which a person is well aware, has knowledge and experience. A person competent in a certain area has the appropriate knowledge and abilities that allow him to reasonably judge this area and act effectively in it. Communicating in today's workplace requires a mix of language knowledge and professional communication skills. English language knowledge gives you the security that you are using the correct forms; communication skills in English give you the ability to build relationships and accomplish tasks. Taken together these two elements will ensure you have the necessary skills to perform competently in English, in a professional environment [1].

The system of training an aviation specialist, in addition to the requirements of the state educational standard, must comply with the standards contained in the ICAO documents, which determines the international requirements for the training of an aviation specialist. The field of professional communication in English is closely related to technical communication, though professional communication encompasses a wider variety of skills. Professional communicators use

strategies, learning theory, and technologies to more effectively communicate in the professional world, which includes the sphere of aviation. Successful communication skills are critical to aviators. Teaching aviation English is different from teaching general English. This often stems from the perception that teaching aviation English is the same thing as teaching general English. In fact, it's more about helping learners develop their English skills for use in aviation context. Special attention should be paid to radiotelephony communication training, because it is one of the most important skills for pilots and air traffic controllers in the process of providing flight safety. The mechanisms for the functioning of the educational process in an aviation educational establishment are the ways to implement the requirements of the competence standards of international documents.

The requirements for the competence-based training of aviation specialists are laid down in the typical tasks of professional activity, the communicative component of which involves mastering the means of aviation English [4]. A typical task of professional work of a specialist, associated with the use of a foreign language, as a generalized sign model of foreign language communication in the context of technological processes in the performance of a certain professional function, contains indications of the goal, means, deadlines, spatial accuracy and efficiency of actions, and also the expected result. It is a multidimensional typical production task using a foreign language that brings the future specialist into a situation close to real activity in an international aviation industry [5]. The mastering of algorithms for solving a production problem by means of a foreign language is an integral and system-forming factor in the process of forming professional competencies at all stages of education, both in the conditions of solving one problem - from its analysis to making adjustments to the actions taken, and in conditions of a continuous educational process, where the studied disciplines linked to a common educational goal: from its analysis to making adjustments to the actions taken, and in the conditions of a continuous educational process, where the studied disciplines are associated with a common educational goal of the professional competencies development and are logically built taking into account the complication of the typical production tasks themselves, their quantitative (time component) and qualitative (subject-technological, socio-cultural, psychological components) characteristics. The revising process of the modern approaches position to the implementation of the task in education is at the stage of its active development.

On the one hand, educational organizations have embodied the idea of a competency-based approach by developing a system of educational and methodological complexes in all areas of the disciplines taught. On the other hand, the growing requirements for the quality of education, the need to improve the complexes of interdisciplinary activities in the context of rapidly developing educational technologies are the driving moment for the further development of the system and the implementation of new ideas, approaches and means. Thus, ICAO proposes international standards of competence with additional requirements providing for new types of practical training for aviation specialists, first of all for pilots [5]. The reason is that modern aircraft are equipped with complex modern equipment that provides for new technologies of activity, for example, mandatory minimum standards of competence are defined for pilots in the use of electronic charting navigation information systems.

In addition, new ICAO and NATO documents define minimum environmental competency standards and new requirements for training pilots to take action to ensure the safety of passengers, crew and aircraft in the event of a threat of hijacking or terrorist attack. All this, of course, is reflected in the educational programs of the university, which are clearly interdisciplinary in nature. Let us dwell in more detail on the content of the specialized English language course "Aviation English", implemented at the Flight Academy of Aviation University of Ukraine [4].

The main objective of this course is to develop the skills of practical knowledge of aviation English in oral form for the performance of professional duties. Communication is an important part of the professional activity of a pilot and is directly related to ensuring flight safety, preventing environmental pollution, complying with international and national legislation in the field of

aviation transport, as well as organizing air traffic control, including in the international crew [4]. In accordance with the curriculum, this special course is aimed at the development of a number of pilot's general cultural and professional competencies, which guide the activities of the teacher and the instructor so that the graduate has:

- an understanding of the essence and social significance of his future profession, the manifestation of sustainable interest in it, motivation to work;
- the ability and readiness for active communication in the production and social and public spheres of activity, freely using a foreign (English) language as a means of professional communication, public and scientific speech skills;
- readiness to maintain the necessary operational documentation in English;
- knowledge of the international standard language to the extent necessary to perform their functional duties and organize the management of an international crew.

Observing the implementation of interdisciplinary links reflected in the course, it should be emphasized that not only language subjects – aviation English, but also other disciplines of the professional training course are aimed at the formation of the above-mentioned general cultural competencies of the future pilot: Philosophy, Political Science, Mathematics, Meteorology, Radio Electronics, Radio Engineering, Introduction to the Specialty, Flight Safety, Air Navigation, Leadership and Organization of Teamwork, Radio and Telecommunications, Search and Rescue, Air Law, Flight Operations of an Aircraft, Research Work and so on. It is the professionally oriented aviation language that makes it possible to expand knowledge and embody ideas developed by other related disciplines, some of which are taught in English at the Academy and embody the ideas of a technological approach at all stages of education. The results of our experimental work show that professional-subject and foreign language knowledge, abilities and skills that are not connected by communicative algorithms act even in relation to each other as psychological barriers that prevent their operational integration in the course of solving a professional problem. To overcome this, it is necessary to include communication in the situations modeled in the educational process, reflecting the features of the professional activity of a specialist, therefore, means of controlling the level of competencies development based on the subject material of the English language course – "Aviation English" and related disciplines: navigation simulator, reporting, completion of logbook, navigational warning logbook, safety equipment, etc. This makes it possible to design educational situations of a pilot's professional activity, including a foreign language component. The success of professional competencies development is due to the efficiency of using a foreign language at the level of social and professional meanings as a means of solving social and professional problems that are modeled in the educational process [7; 8].

Conclusion. So, according to increased requirements for proficiency in Aviation English, which is the working language of the modern aviation industry, the need for an interdisciplinary approach increases in the training of specialists in this sphere, where the English language becomes not the goal, but a means of training and developing his professional competence. Taking into account the fact that special courses are based on the widespread use of technical and technological nuances of using various typical tasks of the pilot's work (case – method), including professional knowledge, skills and communicative algorithms of activity in a foreign language, when developing training materials based on typical – production situations, communication in a foreign language acts as a basic, generalizing element in the system of future pilots professional training.

Список використаних джерел

1. Смородинова М. В. К вопросу о семантике понятий «компетенция» и «компетентность» в педагогической науке. Молодой ученый. 2010. № 6. С. 324–326.
2. Harwood N. English Language Teaching. Materials, Theory and Practice. Cambridge University Press, 2010. 488 p.
3. Hedge, T. Teaching and Learning in the Language Classroom: A Guide to Current Ideas about the Theory and Practice of English Language Teaching. Oxford, 2000. 464 p.

4. Piven, V. English-Language Communication as a Means of Professional Competence Development of Aviation Specialists. Науковий вісник Львівської академії. Серія «Педагогічні науки». 2022. Вип. 2. С. 169–173.

5. Piven, V. Modern Conception of Teaching Aviation English. Психологія і педагогіка на сучасному етапі розвитку наук: актуальні питання теорії і практики. Збірник наукових робіт Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса. 2021. С. 183–186.

6. Макаров Р. Н. Основы формирования профессиональной надежности летного состава гражданской авиации. Воздушный транспорт, 2001. 530 с.

7. Sue, E., Terence, G. English for Aviation (for Pilots and Air Traffic Controllers). Oxford, 2001. 95 p.

8. Bim, I., Sadomova, I. Some topical problems of organizing foreign language teaching in universities. Foreign languages. 2010. № 6. P. 4–10.

References

1. Smorodinova, M.V. (2010). K voprosu o semantike ponjatiy "kompetencija" i "kompetentnost'" v pedagogicheskoj nauke. [On the semantics of the concepts of "Competence" and "Competency" in pedagogical science] Molodoj uchenyj. M. Vol. 6. S. 324-326.

2. Harwood, N. (2010). English Language Teaching. Materials, Theory and Practice. N. Harwood, Cambridge University Press. 488 p. [in English].

3. Hedge, T. (2000) .Teaching and Learning in the Language Classroom: A Guide to Current Ideas about the Theory and Practice of English Language Teaching. T. Hedge, Oxford. 464 p. [in English].

4. Piven, V. (2021). English-Language Communication as a Means of Professional Competence Development of Aviation Specialists. m. Kropyvnytskyi. S 169-173 [in English].

5. Piven, V. (2021). Modern Conception of Teaching Aviation English. Psihologija i pedagogika na suchasnomu etapi rozvitku nauk: aktual'ni pitannja teoriji i praktiki. Zbirnik naukovih robit. Mizhnarodna naukovo-praktichna konferencija. m. Odesa. S. 183-186 [in English].

6. Makarov, R.N. (2001). Osnovy formirovanija professional'noj nadezhnosti letnogo sostava grazhdanskoj aviacii. [Fundamentals of professional reliability formation in civil aviation flight personnel]. Vozdushnyj transport. 530 s.

7. Sue, E., Terence, G. (2001). English for Aviation (for Pilots and Air Traffic Controllers). Oxford. 95 p. [in English].

8. Bim, I., Sadomova, I. (2010). Some topical problems of organizing foreign language teaching in universities. Foreign languages. № 6. P. 4-10 [in English].

ПІВЕНЬ Вікторія Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри професійної та авіаційної мовної підготовки, Львівська академія Національного авіаційного університету;

ЧЕРЕДНИЧЕНКО Наталія Григорівна, старший викладач кафедри професійної та авіаційної мовної підготовки, Львівська академія Національного авіаційного університету.

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ПІЛОТІВ

Анотація. У статті розглянуто необхідність застосування міждисциплінарного підходу до навчання англійської мови у вищих авіаційних навчальних закладах, де знання англійської мови стають не самоціллю навчального процесу, а засобом навчання, формування та розвитку професійної компетентності майбутнього авіаційного спеціаліста. Освоєння алгоритмів вирішення виробничого завдання засобами іноземної мови є невід'ємним і системоутворюючим чинником процесу формування професійних компетенцій на всіх етапах навчання як в умовах вирішення одного завдання, так і в умовах

освітнього процесу, де дисципліни, що вивчаються, пов'язані з єдиною освітньою метою формування компетенцій. Процес формування загальнокультурних та професійних компетенцій майбутнього спеціаліста в освітньому процесі авіаційного закладу вищої освіти має низку важливих особливостей, регламентованих Міжнародною організацією цивільної авіації (ICAO). Компетентності, які формуються у майбутніх авіаційних спеціалістів під час освітньої діяльності, представлені в робочих навчальних планах різних дисциплін, при цьому вони гармонійно відображені і в програмах кафедри іноземних мов, що підкреслює їх тісний міждисциплінарний зв'язок та актуалізує використання іношомовної комунікації як компетентності авіаційного фахівця. Показано, що успішність формування професійних компетенцій зумовлена оперативністю використання англошомовної комунікації на рівні соціально-професійних смислів як засіб вирішення соціально-професійних завдань, що моделюються в освітньому процесі авіаційного закладу вищої освіти.

Ключові слова: компетентнісний підхід, іношомовна комунікація, зв'язок «земля – повітря», професійна діяльність пілотів, типові завдання професійної праці.

Одержано редакцією: 01.09.2022 р.
Прийнято до публікації: 23.11.2022 р.